

Józef BOROŃ

Prof. dr Jerzy Kurnal w czterdziestolecie pracy naukowej

Краткое содержание речи по случаю юбилея 40-летия
научной деятельности проф. Ежи Курналя

Professor Jerzy Kurnal at the 40th Anniversary of His Research Activity

Prawie jak w piosence „40 lat minęło” od kiedy prof. Jerzy Kurnal rozpoczął swą karierę naukową. W ogólnym wymiarze czasu życia ludzkiego, w historii społeczeństwa czy nauki, to bardzo mało. W życiu jednostki to już wiele, a w pracy zawodowej jednostki ludzkiej i to w pracy twórczej, to już bardzo dużo. Lecz w każdym jubileuszu nie chodzi tylko o wymiar czasu, o ilość czasu. Na wartość i znaczenie jubileuszu składa się przede wszystkim treść życia, wszystko to co jubilat wypracował, co osiągnął w działalności zawodowej, w szeroko rozumianej działalności społecznej i w swoim życiu prywatnym. Ważne jest kim jubilat był, kim jest, co trwałego, wartościowego pozostawia społeczeństwu i swym najbliższym.

O tym wszystkim wie najlepiej sam Profesor. Tak jednak już w życiu jest, że co najmniej równie ważnym — o ile nie ważniejszym — jest to, co w tym zakresie wie otoczenie, społeczeństwo, gdyż społeczna ocena działalności człowieka ma swój szczególny ciężar gatunkowy, ma niezwykle istotne znaczenie dla samego siebie, dla jubilata. W tym rozumieniu opinia społeczna ma swoistą cenność emocjonalną, gdyż daje osobie honorowanej przede wszystkim satysfakcję moralną, zadowolenie i uznanie dla poniesionego trudu i wysiłku życiowego na rzecz społeczeństwa. Materialne, rzeczowe dowody takiego uznania nie kolidują z satysfakcją moralną każdego jubilata, a jeśli się one zdarzają, to mogą tylko wzmocnić i wzbogacić jego emocjonalne przeżycia jubileuszowe.

Professor Jerzy Kurnal ma powody do zadowolenia, bo jego dorobek

zawodowy daje podstawę do wyrażenia społecznego uznania, do gratulacji i życzenia długiego życia i dalszych osiągnięć naukowych i pomysłowości oraz szczęścia w życiu osobistym. Czynię to z tym większą przyjemnością, że było i jest mi dane znać i współpracować z Jubilatem prawie cały okres jego działalności naukowej i okazywać oraz doznawać miłych uczuć przyjaźni.

Aby wyrażone już słowa uznania oraz gratulacji nabrały pełnych cech wiarygodności, aby były one dla społeczności prawdziwe, uzasadnione i zaakceptowane, niezbędne staje się — szczególnie w wypowiedzi jubileuszowej — przedłożenie merytorycznych podstaw takiej oceny, takiego sądu.

40 lat pracy zawodowej to ogromny i złożony ciąg zdarzeń, ogromne pasmo skomplikowanych działań, których nie sposób ogarnąć w całości. Dokonanie syntetycznej oceny takiego długiego pasma działań, pasma zawodowych sukcesów i niepowodzeń, ogromu trudu i wysiłku, przerasta możliwości jednego gratulanta w z góry określonej wydawniczo objętości wypowiedzi. Naturalną więc rzeczą będzie, że ograniczę słowa swego uznania do bliżej i lepiej znanych mi osiągnięć Jubilata. Ocena winna być możliwie najbardziej obiektywna, chociaż na pewno niezupełnie wolna od subiektywizmu, co jest przecież rzeczą bardzo ludzką. Tym bardziej, że wyrażone już uprzednio uczucia przyjaźni są ogólnie uznanym czynnikiem sprzyjającym ludzkiemu subiektywizmowi.

Profesor Jerzy Kurnal rozpoczął działalność naukową jeszcze przed ukończeniem swych studiów wyższych, zaledwie w dwa lata po zakończeniu II wojny światowej, która tak dotkliwie i boleśnie doświadczyła naród polski, państwowość polską. Odrodzenie państwa polskiego w nowych granicach i innych niż przed wojną stosunkach społecznych, stworzyło dla całej generacji Jubilata nowe i dogodne społecznie warunki wejścia na drogę kariery naukowej. Możliwość taką wykorzystał on w pełni dla rozwoju swych uzdolnień i zainteresowań w twórczej działalności naukowej. Przeszedł wszystkie szczeble kariery pracownika naukowego szkolnictwa wyższego, od asystenta do profesora zwyczajnego. Osiągnął więc w pracy zawodowej szczebel najwyższy, zamykający drogę kariery zawodowej pracownika naukowego szkoły wyższej. Jest to niewątpliwie obiektywny i osobisty życiowy sukces Jubilata, wypracowany w trudnych powojennych czasach na pewno wielkim wysiłkiem, pracowitością, uporem, zaangażowaniem i ofiarnością. Takiego osiągnięcia nie można uzyskać bez wielu wyrzeczeń i poważnego ograniczenia czasu pozostającego normalnie człowiekowi na jego życie prywatne.

Nie może być sukcesu osobistego bez dorobku rzeczywistego i jego uznania zawodowego oraz społecznego. 40-letni dorobek prof. Kurnala jest w istocie bardzo wielki. Wystarczy choćby wskazać na tysiące stu-

chaczy i absolwentów szkół wyższych i poza wyższymi szkołami, z którymi dzielił się swą wiedzą i którzy skorzystali z tej skarbnicy dla dobra osobistego i społecznego. Setki wypromowanych magistrów i dyplomantów, dziesiątki doktorów, kilku docentów i profesorów, ponad sto pozycji publikacyjnych o charakterze naukowym i dydaktycznym, liczne ekspertyzy dla praktyki gospodarczej i wieloletnia działalność doradcza w różnych instytucjach państwowych, społecznych i gospodarczych, czy wreszcie aktywne uczestnictwo w licznych organizacjach życia naukowego, społecznego czy w krajowych i regionalnych gremiach specjalistów, stanowią kolejne elementy składowe dorobku zawodowego. Działalność ta ma swoje pełne udokumentowanie i można ją wyrazić dokładnie liczbami. Nie jest to w tej sytuacji potrzebne. Sam zakres, struktura działań i tylko ilustracyjnie przytoczone liczby uświadamiają ogrom wysiłku oraz skalę osiągnięć Jubilata.

Prof. Jerzy Kurnal dał społeczeństwu polskiemu liczny zastęp wykształconych ekonomistów-organizatorów, wielu wykształconych i cenionych kierowników życia społeczno-gospodarczego, liczną grupę młodych pracowników nauki. Wykształcenie tak licznego zastępu wysoko kwalifikowanych pracowników nauki i praktyki społeczno-gospodarczej pozostawia trwały ślad działalności jubilata jako nauczyciela akademickiego. Jest to jednak nie tyle trwały ślad, co trwały wkład prof. J. Kurnala w proces odbudowy i rozwoju kraju, w proces umacniania polskiej państwowości, w powiększanie najbardziej cennego kapitału narodowego, kapitału najwyżej procentującego, jakim jest niewątpliwie człowiek, członek społeczności o najwyższych kwalifikacjach, zdolny do samodzielnej, rzetelnej, zaangażowanej, przemyślanej i wysoce efektywnej działalności twórczej.

Twórcza działalność to nie tylko wyłączna cecha i właściwość pracy umysłowej, pracy intelektualistów. Twórczym można być w każdym zawodzie, w każdym rodzaju działalności. Lecz prawdziwa działalność naukowa winna być zawsze działalnością twórczą. Stąd też wychowanie liczного grona swoich następców, młodszych pracowników, liczących się już dzisiaj w świecie nauki polskiej, zaliczyć należy do osiągnięć najwyższej rangi. Do wychowanków prof. J. Kurnala zaliczają się dzisiaj tak znani nie tylko w kraju profesorowie i docenci jak: Andrzej Koźmiński, Stefan Kwiatkowski, Bogdan Wawrzyniak, Waclaw Gabara, Marian Dobrzyński — nie wymieniając innych. Zapewnienie swego następstwa, wzbogacenie krajowej kadry naukowej zasługuje na najwyższe uznanie i szacunek.

Dorobek i zasługi w dziedzinie kształcenia akademickiego to nie tyle sprawa uzdolnień dydaktyczno-wychowawczych, czy dowód pracowitości i zaangażowania Profesora. Wartość dorobku dydaktycznego podnosi

i wyróżnia jego osobisty twórczy wkład w przygotowanie pomocy naukowych dla kształcenia akademickiego i kształcenia pozauczelnianego. Jego podręczniki, skrypty, przewodniki i inne pomoce dydaktyczne tworzyły podstawę materialną odbudowy, rozszerzenia zakresu i rozwoju kształcenia w dziedzinie organizacji i zarządzania w ekonomicznym szkolnictwie wyższym, w uniwersytetach i pozostałych uczelniach. Do chwili obecnej prace Profesora J. Kurnala stanowią cenny składnik literatury dla kształcenia w dziedzinie organizacji i zarządzania, zarówno kształcenia akademickiego, jak i pozaakademickiego.

Na szczególną uwagę i uznanie zasługuje osobisty wkład prof. J. Kurnala w odbudowę i rozszerzenie w Polsce zasięgu wyższego kształcenia w dziedzinie organizacji i zarządzania po 1956 roku. Profesor jest jednym z głównych twórców programów nauczania, planów studiów, powołania do życia odrębnego kierunku kształcenia w dziedzinie organizacji i zarządzania, najpierw na uczelniach ekonomicznych, a potem na innych uczelniach. Należy do tych nielicznych, którzy pokonywali pierwsi bariery, przeszkody i opory w szerszym wprowadzeniu nauk o organizacji i zarządzaniu do szkolnictwa wyższego. To On jest tym jednym z pierwszych, którzy w latach sześćdziesiątych utorowali w naszym kraju drogę do powstania i egzystencji funkcjonujących dzisiaj wydziałów, instytutów, katedr, zakładów, kierunków czy specjalności „Organizacja i zarządzanie”.

Kształcenie akademickie w ogóle, w tym i w dziedzinie organizacji i zarządzania, jest nie do pomyślenia bez podręczników, skryptów i pozostałych rodzajów pomocy dydaktycznych. Pomoce dydaktyczne, literatura dydaktyczna nie mogą istnieć bez nauki sensu stricto, bez nieustannej działalności naukowej, bez publikacyjnego dorobku naukowego. W tej dziedzinie dorobek prof. J. Kurnala jest również wielki i cenny. Dały temu już wyraz kompetentne osoby i gremia w recenzjach na przyznawane stopnie i tytuły naukowe. Daje temu również wyraz szerokie społeczne uznanie. Jubilat jest osobą znaną z dorobku naukowego w krajowym świecie naukowym i praktyce społeczno-gospodarczej, a za granicą w kręgach naukowych, i to nie w jednym kraju.

Ograniczone wydawniczo ramy wypowiedzi nie pozwalają na pełniejszą charakterystykę osiągnięć naukowych. Szeroka, publiczna znajomość tego dorobku pozwala bez głębszej charakterystyki zaliczyć go do rzędu trwałego, cennego oraz znaczącego wkładu w kształtowanie i rozwój polskiej nauki o organizacji i zarządzaniu, wkładu w rozwój polskiej myśli w tej dziedzinie nauki, a tym samym w rozwój całej polskiej nauki. Swoim dorobkiem naukowym wpisał się prof. J. Kurnal na stałe w polską, a częściowo i zagraniczną, naukową literaturę w dziedzinie nauk organizacji i zarządzania oraz nauk ekonomicznych.

Представленный доробек działalności zawodowej jest oczywiście niepełny. Wystarcza on jednak i upoważnia nie tylko do wyrażenia uznania i szacunku dla osoby Jubilata, lecz stanowiąc merytoryczną treść twórczej działalności uzasadnia organizację jubileuszu 40-lecia pracy naukowej prof. J. Kurnala.

Drogi i dostojny Jubilate!

Z okazji jubileuszu przyjmij życzliwie moje szczerze, przyjacielskie życzenia i gratulacje wraz z wyrazami szacunku i sympatii. Żyj nam jak najdłużej zdrowo ku pożytkowi Narodu, nauki, społeczności akademickiej, swych najbliższych, przyjaciół i swych uczniów oraz ku zadowoleniu osobistemu. Życzę, abyś swoją dalszą owocną pracą wspierał swoich następców i całe społeczeństwo w przejściu w wiek XXI, a sam wszedł w ten wiek zdrowo, z odpowiednim zasobem sił i niezbędnym optymizmem.

РЕЗЮМЕ

В течение 40 лет работы проф. Ежи Курналь внес важный вклад в дело формирования и развития науки, высшего образования и общественно-экономической жизни Народной Польши. Научные труды, учебники, подготовка многочисленного отряда специалистов в области организации и управления, значительной группы молодых научных работников, в том числе нескольких профессоров, доцентов и нескольких десятков докторов, обучение хозяйственных руководителей, многочисленные экспертизы и консультации, активное участие в работе научных и общественных организаций — области деятельности этого ученого.

Особого внимания заслуживают:

1. Научные труды, являющиеся ценным, оригинальным и прочным вкладом в польскую науку организации и управления, в польскую научную мысль в этой области.
2. Прочный вклад в дело подготовки специалистов в области организации и управления.
3. Пионерский труд по восстановлению и развитию науки организации и управления в Польше после 1956 г., введение в систему высшего образования науки организации и управления.
4. Творческий и пионерский вклад в разработку программ и планов обучения на факультетах организации и управления.
5. Эффективный вклад в дело развития и подготовки молодых научных кадров; многочисленная группа воспитанников.

SUMMARY

For 40 years Professor Jerzy Kurnal has made a strong contribution to the formation and development of science, higher education and socio-economic life in People's Poland. This contribution includes scientific publications, working out the didactic aids mainly manuals and scripts, promoting a numerous and important

group of young scholars, including a few professors, assistant professors and several doctors, giving additional training to many managers of the economic practice, publishing numerous reports, counselling work and an active participation in scientific, social organizations and other groups.

One should put a special emphasis on a few aspects of Professor Kurnal's activity:

1. Scientific publications which constitute a highly valuable, original and permanent contribution into the Polish literature on organization and management, into the Polish scientific thought in this field.

2. A permanent contribution into academic education of specialists from the field of organization and management.

3. A pioneering activity in the reconstruction and development of the science of organization and management in Poland after 1956, and the introduction of the science of organization and management into the higher education system.

4. A creative and a pioneering contribution into the programs and plans of studies at the faculty of "Organization and Management".

5. An effective contribution into the development of the research staff; educating a numerous group of followers.